

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
ความสมบูรณ์แห่งปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

การศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการปลูกห้อมหัวใหญ่ของเกษตรกร

จังหวัดเชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก 2541/42

โดย

นางสาวคนาภรณ์ กิตติคำ

พฤษภาคม 2544

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศักดิ์ จันทนพศิริ

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาบริหารธุรกิจและการตลาดการเกษตร

คณะธุรกิจการเกษตร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนจากการปลูกห้อมหัวใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ปีการเพาะปลูก 2541/42 เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกห้อมหัวใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ในแต่ละพื้นที่ที่ปลูก เพื่อศึกษานิยามที่เกิดขึ้นในการปลูกห้อมหัวใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะวิเคราะห์ด้านทุนและผลตอบแทนของการปลูกห้อมหัวใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกห้อมหัวใหญ่ในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้แก่ สหกรณ์ผู้ปลูกห้อมหัวใหญ่เม่ว่างจำกัด อำเภอเม่ว่าง จังหวัดเชียงใหม่ และสหกรณ์ผู้ปลูกห้อมหัวใหญ่ฝางจำกัด อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ อาทัชหลักสถิติซึ่งได้แก่ ค่าความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ค่า t-test

ผลการศึกษาวิจัย ด้านทุนจากการปลูกห้อมหัวใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ปีการเพาะปลูก 2541/42 พบร่วม เกษตรกรผู้ปลูกห้อมหัวใหญ่มีด้านทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 18,872.22 บาท ด้านทุนการผลิตเฉลี่ยต่อ กิโลกรัม 3.17 บาท มีด้านทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ 15,363.23 บาท ด้านทุนผันแปรเฉลี่ยต่อ กิโลกรัม 2.58 บาท มีด้านทุนคงที่เฉลี่ยต่อไร่ 3,508.99 บาท ด้านทุนคงที่เฉลี่ยต่อ กิโลกรัม 0.59 บาท เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละพื้นที่แล้วพบว่า เกษตรกรผู้ปลูกห้อมหัวใหญ่

ในอำเภอแม่วงศ์ มีดันทุนการผลิตต่อไร่ 18,051.71 บาท ดันทุนการผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 3.24 บาท มีดันทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ 13,247.91 บาท ดันทุนผันแปรเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 2.38 บาท ดันทุนคงที่เฉลี่ยต่อไร่ 4,803.80 บาท ดันทุนคงที่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม 0.86 บาท ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอฝาง มีดันทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 18,495.86 บาท ดันทุนการผลิตเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 3.02 บาท มีดันทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ 15,618.70 บาท ดันทุนผันแปรเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 2.55 บาท มีดันทุนคงที่เฉลี่ยต่อไร่ 2,877.16 บาท มีดันทุนคงที่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม 0.47 บาท

ผลการศึกษาวิจัย ผลตอบแทนจากการปลูกหอมหัวใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ปีการเพาะปลูก 2541/42 พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่มีผลผลิตหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ละ 5,947 กิโลกรัม มีราคาขายเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 5.90 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ 35,087.30 บาท มีค่าใช้จ่ายในการขายเฉลี่ยต่อไร่ 206.72 บาท มีกำไรสุทธิจากการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ 16,008.36 บาท กำไรสุทธิจากการปลูกหอมหัวใหญ่ต่อกิโลกรัม 2.69 บาท เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละพื้นที่ พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอแม่วงศ์มีผลผลิตหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ 5,574.87 กิโลกรัม มีราคาขายเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 5.32 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ 29,658.31 บาท มีค่าใช้จ่ายในการขายเฉลี่ยต่อไร่ 3.23 บาท มีกำไรสุทธิจากการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ 11,603.37 บาท มีกำไรสุทธิจากการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม 2.08 บาท ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอฝาง มีผลผลิตหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ 6,133.06 กิโลกรัม มีราคาขายเฉลี่ยต่อกิโลกรัม 6.47 บาท มีรายได้จากการจำหน่ายหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ 39,680.89 บาท มีค่าใช้จ่ายในการขายเฉลี่ยต่อไร่ 310.14 บาท มีกำไรสุทธิจากการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่ 20,874.89 บาท กำไรสุทธิจากการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อกิโลกรัม 3.40 บาท

จากผลการทดสอบข้อสมมติฐาน พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอแม่วงศ์มีดันทุนผันแปรจากการปลูกหอมหัวใหญ่แตกต่างจากเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอฝางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอแม่วงศ์มีดันทุนคงที่แตกต่างจากเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอฝางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอแม่วงศ์มีดันทุนการผลิตทั้งหมดแตกต่างจากเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอฝางอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอแม่วงศ์มีรายได้จากการจำหน่ายหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่มากกว่าเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอฝางอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ เกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอแม่วงศ์มีกำไรสุทธิจากการปลูกหอมหัวใหญ่เฉลี่ยต่อไร่มากกว่าเกษตรกรผู้ปลูกหอมหัวใหญ่ในอำเภอฝางอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติ

ผลการศึกษาวิจัย ปัญหาจากการปลูกหอนหัวใหญ่ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ที่พบได้แก่ ปัญหาด้านทุนการผลิตสูง ปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ปัญหาขาดแคลนแรงงาน ปัญหาผลผลิตล้าช้า ปัญหาห้องเย็นไม่เพียงพอ ปัญหาขาดแคลนเงินทุน และปัญหาอัตราการออกคำกว่าที่ต้องการ ซึ่งทางแก้ไขปัญหาเหล่านี้คือ หน่วยงานราชการ ซึ่งได้แก่ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สหกรณ์ผู้ปลูกหอนหัวใหญ่ และชุมชนผู้ปลูกหอนหัวใหญ่แห่งประเทศไทย ควรให้ความสนใจในการตลาดมากยิ่งขึ้น โดยการหาตลาดรองรับผลผลิตที่ออกมานี้ มีการนำระบบการประกันราคามาใช้ และจัดทำแหล่งเงินทุนให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการตรวจสอบจับกุมและทำลายแหล่งลักษณะน้ำเข้าเมืองลึกลับพื้นที่อื่นๆ นอกจากนี้แล้ว ควรให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตแก่เกษตรกรมากยิ่งขึ้น

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements of the degree of Master of Business Administration in Business Administration

A STUDY OF CHIANG MAI FARMER'S COST AND RETURN ON PLANTING ONIONS IN 1998/99

By

KANAPORN KITTIKAM

MAY 2001

Chairman: Assistant Professor Choosak Jantanopsiri

Department/Faculty: Department of Agricultural Business Administration and Marketing,
Faculty of Agricultural business

The objectives of this research were to study cost and return on growing onions of farmers in Chiang Mai in the crop year 1998/99, to compare cost and return in different growing areas in Chiang Mai and to find out problems facing the farmers. The data on cost and return on growing onions was collected from the members of Maewang Onion Grower Cooperative, Ltd. and Fang Onion Grower Cooperative, Ltd., and analyzed through the SPSS for Windows with the use of frequency, percentage, average, standard deviation and t-test.

The results indicated that the farmers in Chiang Mai had average production cost of 18,872.22 baht/rai, 3.17 baht/kg; average variable cost of 15,363.23 baht/rai, 2.58 baht/kg; and average fixed cost of 3,508.99 baht/rai, 0.59 baht/kg.

The farmers in Maewang district had the average production cost of 18,051.71 baht/rai, 3.24 baht/kg; average variable cost of 13,247.91 baht/rai, 2.38 baht/kg; and average fixed cost of 4,803.91 baht/rai, 0.86 baht/kg, respectively. The farmers in Fang district had the average production cost of 18,495.86 baht/rai, 3.02 baht/kg; average variable cost of 15,618.70 baht/rai, 2.55 baht/kg; and average fixed cost of 2,877.16 baht/rai, 0.47 baht/kg.

It was found that the average onion produce of the farmers in Chiang Mai was 5,947 kg/rai; average price, 5.90 baht/kg; average income, 35,087.30 baht/rai; average selling expenses, 206.72 baht/rai; and average net profit, 16,008.36 baht/rai, 2.69 baht/kg. The farmers in Macwang had average onion produce of 5,574.87 kg/rai; average price, 5.32 baht/kg; average income, 29,658.31 baht/rai; average selling expenses, 3.23 baht/rai; average net profit, 11,603.37 baht/rai, 2.08 baht/kg. The farmers in Fang had average onion produce of 6,133.06 kg/rai; average price, 6.47 baht/kg; average income, 39,680.89 baht/rai; average selling expenses, 310.14 baht/kg; and average net profit 20,874.89 baht/rai, 3.40 baht/kg.

The farmers in Maewang and Fang districts were found to be significantly different in their average variable cost, average fixed cost, average total production cost, average income, and average net profit.

The common problems of the farmers in Chiang Mai were high production cost, low prices of produce, labor shortage, excessive supplies, insufficient cold rooms, capital shortage, and a low seed germination rate. To solve these problems, related government agencies should play better roles in marketing, find markets for the produce, put the price guarantee system into use, get rid of illegal introduction of seeds, and disseminate knowledge of technology to farmers.